

LA IAIA DE CAN SERRA

La Conxita Vidal i Mascort va nèixer el 6 de gener de 1900 a Can Avellaneda, a La Creueta. És una dona que als seus 89 anys es conserva bé i està molt contenta ja que té vuit fills, catorze néts i quatre besnéts i sempre té algú que la va a veure. A la Conxita li agrada molt llegir i ens explica que llegeix la fulla de missa i també aquesta revista, però això sí, sempre a la llum del sol.

On va nèixer?

Vaig nèixer a La Creueta, a Can Avellaneda. Els meus pares hi havien estat sempre a Can Vallaneda, ja els meus avis hi van viure. No sé quants anys deu tenir la casa, de tota manera ha de ser molt vella. Sempre ha sigut així, tota mal fumuda i sempre hem sigut masovers.

Quan vivia a Can Vallaneda hi havia el carrilet a peu de casa. Fèia por als meus pares quan eren petits. També hi havia un rec que anava al molí.

Quan va marxar d'allà?

Vaig marxar d'allà quan em vaig casar als 23 anys i vaig venir a viure a aquesta casa, a Can Serra, fa més de 60 anys.

Quants germans eren?

Erem 4 germans: 3 germans i jo. Era l'única noia. Ara el gran és mort, l'altre, l'Enric, és «hermano jesuïta» i l'altre, en Miliu, és a La Creueta.

Què feien, llavors?

La gent semblava blat, cibada, al temps del blat de moro feien blat de moro...

El meu germà, aquest que és jesuïta, va treballar un temps a la via del carrilet i llavors va anar a treballar a la fàbrica de Can Grober.

Jo anava a Can Pons, que hi havia un bosc, a engegar les avoies. Per allà també hi havia vinyes, que anàvem a collir raïms.

Els meus pares feien de pagès i els meus germans també. Amb el meu germà gran, que ara és mort, anàvem a engegar les avoies. Jo tenia sis anys i ell en tenia set i mig. Quan va ser més gran havia anat a estudi amb el meu cosí, en Mascort de La Creueta, però no li va provar. Es va estimar més tornar a casa. Llavors jo era un xic gran. Jo vaig anar sola a engegar les avoies i ell va començar a treballar al camp.

Així el seu germà gran havia anat a estudi a Girona?

Sí, va anar a estudi a Girona, però no li va provar. Es quedaven a dinar a Girona i es veu que tot lo dia no li probava d'estar-hi. Era petit. Tenia nou o deu anys.

I vosté va anar a estudi?

No, jo no vaig anar mai a estudi. Llavors a casa vam llogar estudiants de capellà per la vida i per dormir a casa, i ens ensenyaven de llegir i escriure.

Com és que tinguessin estudiants de capellà a casa?

Estudiaven a Girona i venien a veure si els volíem. No pagaven res, els teníem perquè ens ensenyessin. En vam tenir dos o tres, d'estudiants.

A mi ja m'agradava aprendre. Ho fèiem al vespre quan nosaltres arribàvem, que erem a engegar. Llavors l'endemà al dematí quan ens aixecàvem també ens ensenyaven una estona.

I li agradava anar a engegar les ovelles?

A casa meva quan vaig tenir tretze anys ja les varen vendre, que va ser l'alegria més grossa que vaig tenir. Havia d'anar cada dia, matí i tarda a engegar. A l'estiu a les quatre del matí ja hi anàvem. A l'hivern, allà a les deu o així, perquè és glaçat. No m'agradava gaire, gens. A vegades les ovelles marxaven a fer mal.

I havia anat a doctrina?

Sí. Anàvem a doctrina a Palol, a l'església. Jo anava a engegar les avoies i venia la meva àvia una estona. Em venia a rellevar les ovelles per jo anar a doctrina. Ai, Senyor! Abans no anàvem pas com ara. Me'n recordo que anava amb les mitges apadassades.

Ens donava la doctrina el capellà. Era Mn. Joan, llavors. Hi va haver Mn. Joan, Mn. Jaume... Mn. Joan diu que em va batejar i llavors em va despatxar papers quan me vaig casar, i tot.

Anaveu a missa?

Als meus pares els hi agradava anar a missa. Anàvem a missa a Palol a peu cada diumenge. Era pabordessa. Feien de pabordess fins que es casaven. A mi me'n va deixar una i jo també la vaig deixar a una altra. Erem quatre pabordesses. Pel maig anàvem a enramar l'església. Pel maig trèien la Mare de Déu, feien processó. Llavors trèiem la creu de plata per fer la processó, i també hi havia aquelles rajoles.

Com el va conèixer al seu home?

Al meu home el vaig conèixer al ball. Però com que era d'aquí, abans quan teníem avoies i les munyíem, ells venien a buscar la llet.

El meu home també feia de pagès. Era el gran d'aquesta casa. Eren dos nois i quatre noies.

On es va casar?

Em vaig casar a l'església del Sagrat Cor de Girona. Ens va casar un oncle del meu home que era capellà, que el van matar per la guerra.